

Physicians' Perspectives on Palliative Care for Patients With End-Stage Liver Disease: A National Survey Study

Nneka N. Ufere, John Donlan, Lauren Waldman, Arpan Patel, Jules L. Dienstag, Lawrence S. Friedman, Kathleen E. Corey, Nikroo Hashemi, Peter Carolan, Alan C. Mullen, Michael Thiim, Irun Bhan, Ryan Nipp, Joseph Greer, Jennifer Temel, Raymond T. Chung, Areej El-Jawahri

Περίληψη άρθρου

Η εξειδικευμένη παρηγορητική φροντίδα (palliative care-PC) υποχρησιμοποιείται σε ασθενείς με τελικού σταδίου ηπατική νόσο (end-stage liver disease-ESLD). Σκοπεύσαμε να εξετάσουμε τη στάση των ηπατολόγων και των γαστρεντερολόγων απέναντι στην παρηγορητική φροντίδα για ασθενείς με τελικού σταδίου ηπατική νόσο. Πραγματοποιήσαμε μια έρευνα διατομής cross-sectional ειδικών που παρέχουν φροντίδα σε ασθενείς με ESLD. Οι συμμετέχοντες συλλέχθηκαν από το μητρώο μελών της American Association for the Study of Liver Diseases. Χρησιμοποιώντας ένα ερωτηματολόγιο προσαρμοσμένο από προηγούμενες μελέτες, εξετάσαμε τη στάση των ιατρών απέναντι στην PC και το κατά πόσο η στάση αυτή μεταβάλλεται βάσει της υποψηφιότητας ή μη των ασθενών για μεταμόσχευση ήπατος. Αναγνωρίσαμε προβλεπτικούς παράγοντες της στάσης των ιατρών στην PC χρησιμοποιώντας linear regression. Σχεδόν το ένα τρίτο των επιλεγμένων ιατρών (396/1236, 32%) συμπλήρωσε το ερωτηματολόγιο της έρευνας. Οι περισσότεροι (95%) πίστευαν ότι τα κέντρα που φροντίζουν ESLD ασθενείς θα πρέπει να διαθέτουν υπηρεσίες PC και 86% εμπιστεύονταν τους κλινικούς PC για την φροντίδα των ασθενών τους. Μόνο μια μειοψηφία των ιατρών ανέφερε συχνή συνεργασία με υπηρεσίες PC εντός (32%) ή εκτός νοσοκομείου (11%). Οι περισσότεροι πίστευαν ότι οι ασθενείς, ακούγοντας τον όρο παρηγορητική φροντίδα, αισθάνονται φόβο (94%) και άγχος/αγωνία (87%). Οι περισσότεροι (83%) πιστεύουν ότι οι ασθενείς θα σκεφτούν ότι τίποτα περισσότερο δεν μπορεί να γίνει για την υποκείμενη νόσο τους εφόσον τους προταθεί παραπομπή σε μονάδα PC. Οι ιατροί που πίστευαν ότι η ESLD είναι μια τελειωτική κατάσταση ($B = 1.09$; $P = 0.006$) είχαν περισσότερο θετική στάση για την PC. Αντιστρόφως, οι ιατροί με αρνητική

αντίληψη για την PC σε υποψήφιους προς μεταμόσχευση ($B = -0.22$; standard error = 0.05; $P < 0.001$) εμφάνιζαν περισσότερο αρνητική στάση απέναντι στην PC. Συμπερασματικά, παρόλο που οι περισσότεροι ηπατολόγοι και γαστρεντερολόγοι πιστεύουν ότι οι ασθενείς με ESLD θα πρέπει να έχουν πρόσβαση σε PC, σπανίως αναφέρουν συνεργασία με ομάδες PC και έχουν ουσιαστικές επιφυλάξεις για τις αντιλήψεις των ασθενών για την PC. Απαιτούνται επομένως παρεμβάσεις για την υπέρβαση των λανθασμένων αντιλήψεων για την PC και την προώθηση της συνεργασίας με κλινικούς της PC για τους ασθενείς με ESLD.

Σχόλιο άρθρου

Η μελέτη των Ufere et al, (Liver Transplantation, Ιούνιος 2019), διερευνά τις απόψεις των ηπατολόγων/γαστρεντερολόγων στις Η.Π.Α. σχετικά με την παρηγορητική φροντίδα στους ηπατοπαθείς ασθενείς τελικού σταδίου. Χρησιμοποιώντας ερωτηματολόγιο (συμμετοχή των ιατρών ~32%), η μελέτη αναδεικνύει το παράδοξο της θετικής στάσης της ηπατολογικής κοινότητας απέναντι στην παρηγορητική φροντίδα (PC) από τη μία, η οποία μάλιστα υποστηρίζεται ότι πρέπει να γίνεται από εξειδικευμένους στην PC κλινικούς, και το μικρό ποσοστό χρήσης των υπηρεσιών PC από την άλλη ιδίως στην περίπτωση ασθενών προς μεταμόσχευση ήπατος.

Το παράδοξο αυτό οφείλεται εν πολλοίς σε λανθασμένες αντιλήψεις ταύτισης της παρηγορητικής φροντίδας με το ανίατο/ μη αναστρέψιμο στάδιο της νόσου. Αυτό εξηγεί τη χρήση υπηρεσιών PC για ηπατοπαθείς τελικού σταδίου εκτός λίστας μεταμόσχευσης σε αντίθεση με όσους αναμένουν LT. Ένα πρόσθετο εύρημα που ερμηνεύει την περιορισμένη χρήση υπηρεσιών PC σε ηπατοπαθείς είναι η πεποίθηση της δυσμενούς ψυχοσυναισθηματικής επίδρασης στους ηπατοπαθείς ασθενείς της χρήσης PC ή της παραπομπής σε PC κέντρα.

Το πρώτο επομένως που θα πρέπει να διαλυθεί, προκειμένου να βελτιωθεί η χρήση των υπηρεσιών αυτών είναι ακριβώς αυτή η ταύτιση τόσο από του ιατρούς όσο και από τους ασθενείς της PC με το τελικό μη αναστρέψιμο στάδιο της νόσου. Η παρηγορητική φροντίδα αποσκοπεί στην ανακούφιση των συμπτωμάτων και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των ασθενών και μπορεί να εφαρμόζεται παράλληλα

με ειδικές θεραπείες που βελτιώνουν το προσδόκιμο των ασθενών. Αποτελεί επομένως, μια εξειδικευμένη υπηρεσία, που δεν αποτελεί μόνο προνόμιο όσων ασθενών δεν έχουν θεραπευτικές επιλογές άλλα όλων των ηπατοπαθών τελικού σταδίου, και η οποία θα πρέπει να εφαρμόζεται από εξειδικευμένους κλινικούς, σε συνεργασία με τους βασικούς θεράποντες ηπατολόγους/γαστρεντερολόγους.

Link άρθρου: <https://aasldpubs.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/lt.25469>

Αστέριος Ι. Σαΐτης
Παθολόγος
Υποψήφιος Διδάκτωρ
Παθολογική Κλινική & Ομώνυμο Ερευνητικό Εργαστήριο
Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Λάρισας